

U Zagrebu, 28.9.2023.

Grad Zagreb

Trg Stjepana Radića 1
n/p gradonačelnik Tomislav Tomašević
10000 Zagreb

NZJZ A. Štampar

Mirogojska cesta 16
n/p ravnatelj Prof. prim. dr.sc. Branko
Kolarić dr.med.
10000 Zagreb

Ministarstvo zdravstva

Ksaver 200a
n/p ministar Prof. dr. sc. Vili Beroš, dr.
med.
10000 Zagreb

HZZO Direkcija

Margaretska 3
n/p ravnatelj Lucijan Vukelić, dr. med.
10000 Zagreb

Hrvatska liječnička komora

Tuškanova 37
n/p predsjednik Doc.dr.sc. Krešimir
Luetić, dr. med.
10000 Zagreb

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Rockefellerova 7
n/p ravnatelj izv.prof. dr. sc. Krunoslav
Capak prim.
10000 Zagreb

Hrvatski liječnički zbor

Ul. Pavla Šubića 9
n/p Prof. dr. sc. Željko Krznarić, dr. med.
10000 Zagreb

Poštovani,

Nastavni zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba dr. Andrija Štampar, 1. rujna 2023. objavio je na svojim službenim web stranicama te u suhoparnom dopisu zagrebačkim domovima zdravlja, obavijest za građane grada Zagreba. Riječ je bila o pozivu na docjepljivanje protiv bolesti Covid-19.

U pozivu se navodi da se cijepljenje „prvenstveno“ provodi kod nadležnog liječnika obiteljske medicine dok sam NZJZ nudi samo jedan punkt na lokaciji Mirogojska 16, ponedjeljkom, srijedom i petkom u trajanju 2 h. Na taj punkt potrebno se naručiti i za to naručivanje nudi se usluga obiteljskog liječnika. Za cijepljenje kod obiteljsko liječnika, ne navodi se potreba ikakvog naručivanja. Kao niti potreba naručivanja kod obiteljskog liječnika da bi se pacijent uopće naručio na cijepljenje u NZJZ.

Ponovio se scenarij po kojemu se delegiraju posebno zahtjevni i odgovorni zadatci obiteljskoj medicini bez ikakve prethodne konzultacije te kolegijalne i profesionalne komunikacije.

Drugim riječima, za ovakvo planirano docjepljivanje neobaveznim cjepivom nakon proglašenja kraja Pandemije i posebnih okolnosti života i rada u Hrvatskoj, potencijalno glavni izvršitelji saznali su iz medija i suhoparnog dopisa i natpisa na web NZJZ.

Nije nam poznato na koji način je NZJZ postao ovlašten delegirati posao djelatnicima domova zdravlja i privatnim ugovornim liječnicima obiteljske medicine.

Kako jer riječ o neobaveznom cijepljenju koje je prvenstveno u nadležnosti Zavoda za javno zdravstvo te spada u mjere populacijske prevencije te uz saznanja kako je rečeno docjepljivanje organizirano u drugim naprednim županijama (npr. PGŽ, SDŽ, Međimurska i Varaždinska županija te čak Zagrebačka županija) slobodni smo Vam skrenuti pažnju na sve dosadašnje akcije vezane za sprečavanje, liječenje i kontrolu bolesti Covid-19 u Gradu Zagrebu, s naglaskom na radno opterećenje timova obiteljske medicine.

Cijepljenje protiv bolesti Covid-19 u Gradu Zagrebu

Radi što učinkovitijeg i neometanog cijepljenja protiv bolesti Covid-19 te neometanog redovnog rada obiteljskih liječnika sa svim pacijentima u potrebi, tijekom Pandemije, osnovani su prvi punktovi cijepljenja pri Domovima zdravlja od 23.02.2021.- 24.06.2021. g. Istodobno dio liječnika provodio je cijepljenje u svojim ordinacijama. Sve liste prioriteta slagali su upravo i samo svi obiteljski liječnici, za sve tri doze cjepiva, te istovremeno pozivali pacijente telefonom na cijepljenje u određeni termin i na lokaciju. Sami. Posebno

organizacijski teška okolnost bila je i jest višedoznost bočica cjepiva, kratak rok trajanja cjepiva nakon odležavanja i otvaranja bočice i time racionalno postupanje sa dostupnim dozama. Istodobno, radi sprečavanja širenja zaraze, postojala je nužnost nadzora nad ulaskom osoba u zdravstvenu ustanovu.

Punkt za masovno cijepljenje Velesajam je radio od 6.04.2021.- 12.03.2022. g. uz redovno sudjelovanje timova obiteljske/opće medicine svakog radnog dana, u prekovremenom radu.

Na samom početku svaki Dom zdravlja sudjelovao je sa po 5 timova u 1 smjeni.

Već od 05.05.2021. g. Domovi zdravlja vode i 3 nova velika punkta za masovno cijepljenje - Novi Jelkovec, Prečko i Dvorana sportova uz nastavak rada Punkta za masovno cijepljenje - Zagrebački velesajam paviljon 6 .

Svaki Dom zdravlja u 1 smjenu šalje 2 tima na Punkt Velesajam i 2 tima na svoj punkt .

Veliki punktovi Domova zdravlja zatvaraju se 2.08.2021. g. uz nastavak obaveze za rad na punktu Velesajam .

Od 09.11.2021. g. otvoreno je još 8 punktova pri Domovima zdravlja za cijepljenje uz rad timova obiteljske/opće medicine (skoro svakodnevno) , uz paralelno sudjelovanje na radu punkta Velesajam.

Smanjenje broja punktova se dogodilo u rujnu 2022 g. zbog malog odaziva građana. Oni, međutim, nisu ugašeni, a na zahtjev Grada Zagreba, kako bi cijepljenje bilo dostupno svima građanima, održana su tri punkta - 3 lokacije - uz obvezu da su dostupni javnim prijevozom. Zatvaranje tih punktova je bilo 1.12.2022. g.

Cijelo to vrijeme, cijepljenje se odvijalo i u ordinacijama obiteljske medicine te kućama teško pokretnih i nepokretnih pacijenata što su ponovo radili obiteljski liječnici.

Cijelo vrijeme NZJZ je osim punkta Velesajam imao samo 1 punkt - na Mirogojskoj 16.

Iako DZ imaju veliki broj lokacija, postavlja se pitanje - zašto službe NZJZ Andrija Štampar NE CIJEPE PO SVOJIM ispostavama (koje imaju jednake radne uvijete kao i ordinacije obiteljske medicine sukladne Pravilniku o minimalnim tehničkim uvjetima u pogledu opreme, prostora i djelatnika)?!

Od 11 ispostava higijensko epidemioloških službi NZJZ, djelatnici NZJZ cijepu isključivo u Mirogojskoj 16. Sama lokacija nema dobru prometnu povezanost s ostatkom grada (a to se tražilo kod punktova DZ), a fizički je zahtjevna za starije pokretne pacijente iz rubnih dijelova

grada. Isto tako, NZJZ ima samo jedan punkt za brzo antigensko testiranje i to na istoj lokaciji. Zašto? Iz kojeg razloga HE, njih čak 11, ne cijepi i ne testiraju na lokacijama unutar prostora domova zdravlja gdje su im ordinacije? NZJZ nije samo Mirogojska 16.

Ukoliko ne znaju kako se organizirati u Gradu Zagrebu, predlažemo NZJZ da kontaktiraju ZJZ drugih županija i pitaju kako oni svi provode cijepljenje bez opterećivanja obiteljskih liječnika.

Podržava li Grad Zagreb to da samo njegov NZJZ kaska za ostalima i tko je tome kriv?

Obiteljska medicina NE MOŽE biti pojas za spašavanje svim službama u zdravstvu. Obiteljska medicina ima svoju svrhu koja je daleko iznad toga da nam se u naše radno vrijeme trpaju "problemi drugih službi". Ukoliko NZJZ nema dovoljno kadra za rad na punktovima i ima premorene djelatnike, nezainteresirane za prekovremeni rad - neka zaposle mlade liječnike i sestre/sanitarne tehničare kao što su to radili i Domovi zdravlja!

Naša kolegijalnost i pomoć se u ovoj pandemiji dokazala u:

1. Vođenju samoizolacija i izolacija kontakata i Covid-19 pozitivnim pacijenata.
2. Upućivanjem na PCR testiranja - sva 3 doma zdravlja su sudjelovala u vođenju testnih punktova, koordinaciji naručivanja pacijenata, uzimanja uzoraka za NZJZ A. Štampar o vlastitom trošku za prekovremene sate djelatnika i plaće novozaposlenih
3. Cijepljenje protiv Covid-19 u ordinacijama LOM/SOM, u kućama pacijenata, na punktovima Domova zdravlja i na masovnom punktu Velesajam
4. BAT testiranje - u širokoj primjeni od veljače 2022. u svim ordinacijama
5. Unošenjem podataka o svim oboljelima u Centralni Repozitorij oboljelih od bolesti Covid-19
6. Unošenjem podataka o svim testiranima brzima antigenskim testom u Centralni registar bez obzira na pozitivan ili negativan rezultat testa
7. Unošenjem podataka o svim cijepljenim osobama u bazu podataka CEZLIH, čak i onih koje nismo osobno cijepili
8. Izdavanju potvrda o cijepljenju/preboljenju bolesti COVID-19 svakome tko je to tražio
9. Izdavanju potvrda za prijelaz u drugu Županiju za vrijeme lockdowna, itd.
10. U domovima za stare i nemoćne, gotovo cjelokupno cijepljenje sa tri doze provodili su upravo obiteljski liječnici čije ordinacije skrbe za njihove štićenike
11. Izbjeglice i imigrante cijepili su obiteljski liječnici u najvećem omjeru
12. Rad u posebnim, COVID ambulancama tijekom 24 h/7d tjedno, u prekovremenom radu.

Uz sve ovo, već 25 godina, LOM/SOM, provode preventivna cijepljenja protiv gripe, pneumokoka i tetanusa od kojih je samo antitetanus dio sadržaja Kalendara obaveznog cijepljenja.

Novim planom i programom Zakona o zdravstvenoj zaštiti, naglašava se pozicija pacijenta u centar pažnje i skrbi kako obiteljskih liječnika tako i drugih dionika zdravstvenog sustava, a istovremeno se liječnici obiteljske medicine kontinuirano opterećuju poslovima koje moraju i mogu obaviti druge službe u okviru svoje struke – sadržaja, metoda i opsega rada specifične struke. Želimo da se iz obiteljske medicine izbace administrativni i svi poslovi koji su nam nametnuti jer druge struke ne znaju, ne žele ili ne mogu organizirati posao u svojoj službi. Obiteljska medicina želi i MORA imati vrijeme da se posveti pacijentu ne samo u vidu pregleda već i specifičnog savjetovanja svakog pojedinca i po potrebi njegove obitelji u sklopu biopsihosocijalnog i holističkog pristupa; prvenstveno je potrebno vrijeme da se pacijentu jasno objasne opcije dijagnostičko-terapijskih postupaka, odgovori na sva pitanja, strahove i nedoumice te tako OMOGUĆI pacijentu aktivnu ulogu u liječenju. Tek takav način rada stavit će pacijenta u središte i omogućiti aktivnu ulogu LOM--a i u okviru zdravstvenog prosvjećivanja pacijenata te poboljšati kvalitetu pružene usluge. Bez ovoga priče o pacijentu u središtu zdravstvene zaštite ostaju samo priče.

FINANCIJE - AKO JE UOPĆE BITNO

U svrhu što boljih ishoda pandemije, a da bi se rasteretio premali broj djelatnika, kada je bilo puno bolovanja i rizika od burnout-a, u domovima zdravlja Zagreba, zapošljavali su se dodatni kadrovi na punktovima za što se dodatno plaćao administrator kako bi se skratilo čekanje pacijentima i omogućilo zdravstvenim djelatnicima da rade samo zdravstveni dio cijepljenja i testiranja. Trošak administratora NIJE bio priznat od strane HZZO-a. Dakle, domovi zdravlja financirali su bolju organizaciju vlastitim sredstvima, prihodovanim od našeg osnovnog posla uz uvjete kao izvan pandemije. Ni više ni manje.

ZAKLJUČAK: Administracija mora odlučiti želi li doista pacijenta u centru sustava obiteljske medicine, želi li zdravstveno prosvjećenijeg pacijenta, želi li omogućiti pacijentima aktivnu ulogu u vlastitom liječenju ili, s druge strane, želi obiteljsku medicinu svesti na odrađivanje administrativnih i ostalih poslova za druge službe, a pacijenta na pukoj periferiji? U tom slučaju, možemo zaključiti da se radi o promjeni paradigme obiteljske medicine, njezino eutanaziranje i gubitak smisla specijalizacije.

U privitku Vam šaljem službeni stav KoHOM-a glede organizacije cijepljenja. To je ujedno naša preporuka za postupanje svim našim kolegama.

Razvojem, stručnim napretkom, opsegom, sadržajem i metodama rada obiteljskih liječnika ne može upravljati niti jedna druga struka osim nje same.

Obiteljska medicina je akademska struka sa svojim Katedrama i tradicijom prve specijalizacije u svijetu.

Od 1960. godine ima definiran kurikulum znanja i vještina koji se godinama razvijao. Želimo i dalje razvijati svoju struku, a ne biti servis NZJZ.

Srdačni pozdrav!

Vesna Potočki Rukavina, dr. med. spec. obiteljske medicine, suradnik u nastavi MEF Zagreb,
Katedra za obiteljsku medicinu
Predsjednica Podružnice KoHOM-a Grada Zagreba

Prim. Vjekoslava Amerl Šakić, dr. med. spec. obiteljske medicine, suradnik u nastavi MEF
Zagreb, Katedra za obiteljsku medicinu
Zamjenica predsjednice Podružnice KoHOM-a Grada Zagreba

Nataša Ban Toskić, dr. med. spec. obiteljske medicine, suradnik u nastavi MEF Zagreb,
Katedra za obiteljsku medicinu
Predsjednica KoHOM-a